

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Режими за осъществяване на електронни съобщения	117
1.1.	Индивидуални лицензии по ЗД (отм.) и разрешения на КРС за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс по ЗЕС	118
1.2.	Удостоверения за регистрация по обща лицензия по реда на ЗД (отм.)	119
1.3.	Уведомления за осъществяване на обществени електронни съобщения по реда на ЗЕС.....	121
2.	Пазарно регулиране	121
2.1.	Годишен доклад 2006 и мониторинг на пазара.....	121
2.2.	Определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара (ПЗВП)	122
2.3.	Регулиране на цени и разходи	123
2.4.	Сътрудничество с КЗК.....	124
2.5.	Участия в международни проекти за мониторинг и анализ на пазара	124
3.	Стандартизация и крайни устройства	125
3.1.	Стандартизация	125
3.2.	Радиосъоръжения и крайни устройства.....	126
4.	Електронен документ и електронен подпис	127
5.	Контрол на съобщенията	127
5.1.	Мониторинг и контрол на радиочестотния спектър за граждански нужди	127
5.2.	Инспекционна дейност	132
5.3.	Национална система за мониторинг на радиочестотния спектър	139
6.	Административно-наказателна дейност на КРС	140
6.1.	Анализ на административно-наказателната дейност	140
6.2.	Издадени наказателни постановления	141
7.	Процесуално представителство	141
7.1.	Пред Върховния административен съд.....	141
7.2.	Пред районни и административни съдилища	141
8.	Международна дейност	142

V. ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ И ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИЯ ДОКУМЕНТ И ЕЛЕКТРОННИЯ ПОДПИС

1. Режими за осъществяване на електронни съобщения

В съответствие с разпоредбите на ЗЕС, електронни съобщения се осъществяват:

- след подаване на уведомление – обществени електронни съобщения без ползване на индивидуално определен ограничен ресурс;
- след подаване на уведомление и издаване на разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – обществени електронни съобщения с ползване на индивидуално определен ограничен ресурс;
- след издаване на разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – електронни съобщения за собствени нужди;
- свободно – електронни съобщения за собствени нужди чрез мрежи, които не ползват ограничен ресурс (спектър или номера) и чрез радиосъоръжения, които ползват радиочестотен спектър, който не е необходимо да бъде индивидуално определен.

Влизането в сила на ЗЕС и подзаконовите актове в областта на електронните съобщения създадоха условия за по-облекчени и опростени процедури по отношение правата на предприятията да осъществяват електронни съобщения. Обществените далекосъобщителни оператори, които, съгласно ЗД (отм.), имаха право да извършват далекосъобщителна дейност въз основа на регистрация по Обща лицензия, съгласно ЗЕС са на уведомителен режим, като следва да спазват условията на Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения. Оператори, които са извършвали далекосъобщителна дейност за собствени нужди въз основа на регистрация по Обща лицензия, имат право да осъществяват електронни съобщения свободно при спазване на Правилата за осъществяване на електронни съобщения чрез радиосъоръжения, които ползват радиочестотен спектър, който не е необходимо да бъде индивидуално определен.

Съгласно разпоредбите на ЗЕС и Общите изисквания, всички предприятия трябва да уведомят КРС за намерението си да предоставят обществени електронни съобщителни услуги и/или електронни съобщения за неограничен кръг потребители по търговски начин. Т.е., бе въведена регулация за всички възможни видове обществени електронни съобщителни услуги, в т. ч. услугите за достъп до интернет и VoIP, които, съгласно ЗД, бяха на свободен режим.

Разпоредбите на ЗЕС, определящи случаите, в които се издава разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър, в голяма степен се доближават до тези в ЗД (отм.).

1.1. Индивидуални лицензии по ЗД (отм.) и разрешения на КРС за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс по ЗЕС

Таблица № 18

Индивидуални лицензии по ЗД								Издадени разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс по ЗЕС		
№	Далекосъобщителна мрежа	Индивидуални лицензии 2007 г.				Действащи индивидуални лицензии към 31.12.2006 г. (брой)	Действащи индивидуални лицензии към 31.12.2007 г. (брой)	Решения за предоставяне на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър	Решения за предоставяне на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър за временно ползване	Решения за предоставяне на индивидуално определен ограничен ресурс - номера
		Приведени в съответствие/Презодени (брой)	Изменения/Допълнения/Прехвърляния (брой)	Анулирани/Прекратени/Отнети/Отменени/Изтекъл срок (брой)	Издадени (брой)					
100	Обществена далекосъобщителна мрежа и предоставяне на далекосъобщителна услуга	-	10	-	-	1	1	-	-	-
101	Налични и/или нови далекосъобщителни мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване:									-
	телевизионно разпръскване с национално и местно покритие	-	42	1	-	45	44	-	1	-
	радиоразпръскване с национално и местно покритие	-	122	4	5	265	266	4	1	-
102	Далекосъобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване	-	-	-	-	1	1	-	-	-
106	Далекосъобщителни мрежи за персонално повикване	-	-	-	-	4	4	-	-	-
107	Далекосъобщителни подвижни TRUNK мрежи	-	-	-	-	2	2	-	-	-
108	Предоставяне на позиции на геостационарни орбити, определени за Република България с международни споразумения	-	1	-	-	2	2	-	-	-
110	Далекосъобщителни подвижни клетъчни мрежи по стандарт GSM	-	51	-	-	3	3	-	1	-
111	Далекосъобщителни подвижни клетъчни мрежи 3-то поколение (UMTS)	-	-	-	-	3	3	-	-	-
112	Далекосъобщителни мрежи от неподвижна спътникова радиослужба	-	5	4	1	39	36	-	-	-
113	Далекосъобщителни мрежи от неподвижна радиослужба от тип "точка към точка"	-	59	21	6 *	162	147	13 **	-	-
114	Далекосъобщителна подвижна клетъчна мрежа по стандарт NMT и /или CDMA	-	7	-	-	1	1	-	-	-
115	Далекосъобщителни мрежи от неподвижна радиослужба от тип "точка към много точки"	-	2	-	-	5	5	1	-	-
115A	Далекосъобщителни мрежи от неподвижна радиослужба от тип "точка към много точки" в обхват 26 GHz	-	-	-	5	-	5	-	-	-

116-A	Далекосъобщителни мрежи за предоставяне на фиксирана гласова телефонна услуга	-	18	-	-	18	18	-	-	1
116-B	Далекосъобщителни мрежи за предоставяне на услугата "достъп до гласова телефонна услуга чрез услугата избор на оператор"	-	1	-	-	12	12	-	-	-
117	Далекосъобщителни мрежи за пренос на данни с предоставен индивидуално определен ограничен ресурс - номера	-	1	-	-	4	4	-	-	-
117A	Далекосъобщителна мрежа от неподвижната радиослужба от вида "точка към много точки" с национално покритие за предоставяне на гласова телефонна услуга и пренос на данни	-	-	-	2	-	2	-	-	-
120	Далекосъобщителни мрежи PMR/PAMR от подвижната радиослужба за професионални цели	-	154	72	35 ***	801	764	32 ****	1	-
121	Далекосъобщителни мрежи за предоставяне на услугата "линии под наем", включително международни линии под наем	-	2	-	2	14	16	-	-	-
122	Далекосъобщителна подвижна мрежа по технология TETRA - обществена	-	-	-	-	2	2	-	-	-
123	Далекосъобщителна подвижна мрежа по технология TETRA - обособена	-	-	-	1	-	1	-	-	-
125	Радиослужбите въздушна подвижна, радиолокация и радионавигация за управление на въздушното движение и осигуряване на аеронавигационно обслужване на полетите в гражданското въздушно пространство	-	-	-	-	1	1	-	-	-
ОБЩО:		-	475	102	57	1385	1340	50	4	1

* Общият брой лицензирани участъци е 2621;

** Общият брой участъци, предоставени с решение, е 12;

*** Общият брой на предоставените честоти с индивидуални лицензи е 431;

**** Общият брой на предоставени честоти с решение е 161.

1.2. Удостоверения за регистрация по обща лицензия по реда на ЗД (отм.)

Таблица № 19

№	Далекосъобщителна мрежа	Удостоверения за регистрация по Обща лицензия 2007 г		Издадени удостоверения за регистрация по Обща лицензия към 31.12.2006 г.	Общ брой издадени удостоверения за регистрация по Обща лицензия към 31.12.2007 г. (брой)
		Заличени удостоверения за регистрация	Издадени удостоверения за регистрация		
201	Обществени кабелни далекосъобщителни мрежи за разпространение на радио- и телевизионни програми без използване на ограничен ресурс	68	56	957	1013
202	Спътникови мрежи за репортажни цели - SNG	-	3	19	22

203	Далекосъобщителни мрежи SAP/SAB, включително ENG/OB	-	-	9	9
204	Предоставяне на услугата достъп до гласова телефонна услуга чрез обществени телефонни апарати	-	1	6	7
205	Радиостанции и радиолокационни станции на плаващи обекти и радиостанции на въздухоплавателни обекти	-	21	252	273
207	Радиосъоръжения от любителската радиослужба	-	19	4400	4419
211	Далекосъобщителни мрежи от подвижна радиослужба (PMR) - за краткосрочни събития	-	-	1	1
212	Обособени далекосъобщителни мрежи от подвижна радиослужба (PMR)	-	1	32	33
215	Обособени далекосъобщителни мрежи от неподвижна спътникова радиослужба - VSAT мрежи	-	12 *	35	47
216	Предоставяне на далекосъобщителна услуга - достъп до спътникови системи	-	-	4	4
217	Обществени далекосъобщителни мрежи за пренос на данни без използване на ограничен ресурс	26	96	480	576
218	Обществени далекосъобщителни телексни мрежи	-	-	1	1
219	Обществени далекосъобщителни телеграфни мрежи	-	-	1	1
220	Обществени мрежи RLAN от подвижна радиослужба	3	39	132	171
ОБЩО:			248	6329	6577

* Регистрациите обхващат 65 VSAT станции.

Таблица № 20

Други издадени документи, свързани с регистрациите по общи лицензии

Вид документ	към 31.12.2006 г. (брой)	2007 г. (брой)	Общ брой
Разрешителни за радиолюбителска правоспособност	1533	66	1599
НАРЕС свидетелства	131	8	139
СЕРТ лицензии	215	13	228
Разрешителни за корабни радиостанции	631	56	687
Разрешителни за самолетни радиостанции	593	23	616
ОБЩО:	3103	166	3269

Таблица № 21

Изпити за радиолюбителска правоспособност

Изпити/Изпитани лица	към 31.12.2006 г. (брой)	2007 г. (брой)	Общ брой
Изпити	45	3	48
Изпитани лица	1275	45	1320

1.3. Уведомления за осъществяване на обществени електронни съобщения по реда на ЗЕС

Таблица № 22

Уведомления за осъществяване на обществени електронни съобщения по ЗЕС	
Брой на постъпилите в КРС уведомления за осъществяване на обществени електронни съобщения	157
Брой на предприятията, вписани в регистъра на предприятията, уведомили КРС за осъществяване на обществени електронни съобщения	122
Брой на предприятията, прекратили предоставянето на обществени електронни съобщения (SNG)	4

2. Пазарно регулиране

Прилагането на адекватни регулаторни мерки в условията на прозрачност и равнопоставеност е от ключово значение за по-добрата ефективност на конкуренцията и изграждането на доверие у играчите на пазара, както и за стимулиране на инвестициите в сектора. КРС следи състоянието на пазара и го изследва и прогнозира, като системно събира и обработва информация за извършваните дейности от предприятията, осъществяващи обществени електронни съобщения и предоставящи електронни съобщителни услуги. Въз основа на тази сведения българският регулатор извършва анализ на мрежите и услугите, чрез който получава обратна връзка за реакцията на пазара от приложените спрямо предприятията направляващи механизми. Крайната цел на пазарното регулиране е осигуряването на широк избор, достъпни цени и търсено качество на потребителите на електронни съобщителни услуги.

Особен приоритет в работата на КРС са дейностите за анализ и регулиране на пазара на електронни съобщителни услуги. Работата и задачите, изпълнени в областта на пазарното регулиране през изминалата година, бяха подчинени на преходния период от старата към новата рамка за сектора след приемането на ЗЕС и съобразени с подготовката за първите стъпки през 2008 г. на дейностите по определяне, анализ и оценка на пазарите на електронни съобщителни мрежи и/или услуги в България за наличието на ефективна конкуренция и определяне на предприятия със значително въздействие на тях, съгласно Регулаторна рамка 2002 на ЕС.

2.1. Годишен доклад 2006 и мониторинг на пазара

През 2007 г. беше изготвен поредния годишен анализ за състоянието и развитието на пазара на електронни съобщения в България за предходната година¹ и на дейностите, свързани с неговото регулиране. Анализът е част от годишния доклад на КРС за 2006 г. и се базира на получена информация за работата на около 1300 предприятия на обществени мрежи, предоставящи електронни съобщителни услуги чрез тях, както и на доставчици на услуги за достъп до Интернет на свободен режим. Събирането на необходимите данни беше извършено за пореден път чрез съставянето и изпращането на формуляри-въпросници.

¹ Събирането на информацията за дейността на операторите през 2006 г. се основава на действащия до месец май 2007 г. Закон за далекосъобщенията, заменен от Закона за електронните съобщения (ЗЕС), Обн., ДВ, бр. 41 от 22.05.2007 г.

Работна експертна група на КРС, включително икономисти, инженери и юристи, преразглежда и актуализира съдържанието и формата на въпросниците. Въз основа на събраната информация се поддържа база данни със сведения за различните видове електронни съобщителни дейности.

Текущото проследяване на състоянието на пазара на електронни съобщения у нас, както като цяло, така и на отделните му сегменти, се осъществява от Комисията чрез наблюдение на набор от параметри, за които се събират справки директно от предприятията с помощта на специално създадени за целта годишни въпросници. Този набор от параметри обхваща сведенията, необходими за осъществяването на специфични функции по анализа и регулирането на пазара, както и за предоставянето на информация на международни институции и организации, на които по силата на международни споразумения КРС е член: Международния съюз по далекосъобщения (ITU), Групата на европейските регулатори (ERG), Групата на независимите регулатори (IRG) и др.

Събраната чрез годишните въпросници за 2007 г. и обработена информация обхваща дейността на предприятията, предоставящи следните обществени електронни съобщителни услуги:

- предоставяне на фиксирани телефонни услуги;
- предоставяне на фиксирани телефонни услуги чрез обществени телефони;
- предоставяне на обществени телефонни услуги чрез мобилни наземни мрежи;
- предоставяне на услугата линии под наем, включително международни линии под наем;
- предоставяне на услуги за пренос на данни и/или Интернет чрез мрежи за пренос на данни;
- предоставяне на кабелна телевизия и обществени електронни съобщения чрез кабелна мрежа;
- гласови телефонни услуги и пренос на данни чрез мрежа с ползване на радиочестотен спектър от неподвижна радиослужба от вида "точка към много точки" с национално покритие;
- наземно аналогово/цифрово радиоразпръскване (радио- и телевизионно разпръскване);
- предоставяне на услуги чрез мрежа от неподвижна спътникова радиослужба.

Във връзка със задължението на България да предостави данни на ЕК за дейността на предприятията, предоставящи широколентов достъп до Интернет, освен редовното събиране на информация за годишната дейност на предприятията, КРС изготви специален въпросник за предоставянето на широколентови услуги с актуалност към 30^{-ти} юни 2007 г., чрез който събра и предостави исканата от ЕК информация.

През годината КРС продължи да предоставя сведения за състоянието на българския пазар на електронни съобщения и на ITU, във връзка с актуализиране на базата данни от показатели за световното развитие на телекомуникациите. Факти за пазара на електронни съобщения в България бяха подадени и за изготвяне на Четвъртия (последен) доклад по проекта за мониторинг на страните от Югоизточна Европа, както и за изготвянето на първия за страната ни като страна-членка на ЕС Тринадесети доклад на ЕК за Европейските електронни комуникационни пазари и регулирането им (13^{-th} Implementation Report).

2.2. Определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара (ПЗВП)

С приемане на ЗЕС и в съответствие с Регулаторна рамка 2002 на ЕС, КРС започна да осъществява дейностите, свързани с прилагането на съответните процедура,

ред и условия за определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара, основани на принципите на конкурентното право. Те изискват от Националните регулаторни органи (НРО) на страните-членки да анализират даден пазар на електронни съобщителни мрежи и/или услуги за наличието на ефективна конкуренция и въз основа на резултатите от анализа да определят дали той се нуждае от регулиране или не. Регулаторна рамка 2002 въвежда ново съдържание на понятието „предприятия със значително въздействие върху пазара”(ПЗВП), като го адаптира към условията на съвременния сложен и динамичен пазар, основавайки се на концепцията за „господство на пазара” по смисъла на конкурентното право.

Съгласно чл. 150, ал. 2 и ал. 3 от ЗЕС, прилагането на този нов подход при определяне на ПЗВП в България се извършва съгласно Методика за условията и реда за определяне, анализ и оценка на съответните пазари. Методиката се приема от Министерски съвет. През 2007 г. работна група от експерти на българския регулатор разработи проект на акта, като бе извършено и обществено обсъждане и бяха обобщени резултатите от него. Изискано и представено бе и становище от Комисията за защита на конкуренцията. В края на годината с Решение на КРС № 61 от 31.01.2008 г. бе приет окончателен проект на Методиката и тя бе внесена за приемане от Министерския съвет².

Приемането на необходимата нормативна база на национално ниво (ЗЕС и Методиката) даде възможност за стартирането на работата по анализите на съответните пазари в началото на 2008 г. Междувременно, до завършването на анализите съгласно § 7 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗЕС, наложените съгласно ЗД (отм.) задължения на определените ПЗВП се запазват до влизане в сила на решенията на Комисията, с които се налагат специфични задължения на тези предприятия по реда на ЗЕС. Това са задължения, наложени с Решения № 1315/20.06.2006 г. и № 1317/20.06.2006 г. на „БТК” АД като предприятие със значително въздействие върху пазара на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги и върху пазара на предоставяне на услугата „линии под наем”, както и с Решение № 1316/20.06.2006 г. на „МОБИЛТЕЛ” ЕАД и „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД като предприятия със значително въздействие върху пазара на мобилни телефонни услуги и предоставяне на гласови телефонни услуги чрез тях.

Задълженията, наложени на „БТК” АД съгласно горепосочените решения, са да продължи да изпълнява предвидените по ЗД и индивидуалната лицензия на предприятието специфични задължения за взаимно свързване, за предоставяне на необвързан и специфичен достъп, за съвместно ползване на помещения, електронни съобщителни съоръжения, канали и кули, също и за предоставяне на универсална услуга, както и задълженията, свързани с предоставяне на услугата „линии под наем”. Задълженията, наложени на „МОБИЛТЕЛ” ЕАД и „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД, са по отношение на взаимното свързване - спазване на принципите на равнопоставеност, прозрачност и конфиденциалност при предоставянето на услуги по взаимно свързване.

2.3. Регулиране на цени и разходи

В съответствие с разпоредбите на ЗЕС, цените на електронните съобщения подлежат на регулиране, само ако въз основа на пазарен анализ е установена неефективна конкуренция на съответния пазар и КРС е наложила специфични мерки на предприятията със значително въздействие върху същия този пазар, включващи

---

² Методиката е приета с ПМС № 40 от 28.02.2008 г. и е обнародвана в ДВ. бр.27 от 11 Март 2008г.

задължения за цените. В съответствие с разпоредбата на § 7 ПЗР на ЗЕС, наложените по реда на отменения ЗД задължения остават в сила до извършване на пазарните анализи.

Подробна информация за цените на фиксираните гласови телефонни услуги (на БТК и алтернативните оператори), универсалната услуга, за услугите „избор на оператор“, взаимно свързване и необвързан достъп, за терминиране в мобилни мрежи, както и за системата за определяне на разходите на историческия оператор е представена в Раздел II на доклада. Цените за международен роуминг се регулират съгласно Регламент 717 на Европейския парламент и на Съвета относно роуминга в обществени мобилни телефонни мрежи (информация за тях също може да бъде намерена в Раздел II на доклада).

2.4. Сътрудничество с КЗК

През годината КРС продължи да съдейства на КЗК при проучвания по редица преписки, свързани с евентуални нарушения на Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК) и оценки на концентрации на стопанска дейност с участието на предприятия, предоставящи електронни съобщителни услуги.

С оглед постигане на целите посочени в чл. 4 от ЗЕС и чл. 1 от ЗЗК, в началото на 2008 г. съвместна работна група с представители на двете институции изготви Правила за взаимодействие и координация между Комисията и КЗК (Правилата), които имат за цел да създадат условия за ефективно взаимодействие и координация между двете институции при осъществяване на законово определените им правомощия и прилагането на националното и европейското право в областта на електронните съобщения и конкуренцията. В документа са регламентирани формите на взаимодействие между двете институции при упражняване на правомощията им по ЗЕС и ЗЗК, както и правилата, които следва да се спазват при работа и обмен на информация, която представлява професионална тайна. На основание чл. 44, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕС, Правилата са приети с Решение на КРС № 62 от 31 януари 2008 г.

2.5. Участия в международни проекти за мониторинг и анализ на пазара

Чрез въпросник на Международния съюз по далекосъобщения (ITU), КРС продължи да предоставя информация за състоянието на българския пазар на електронни съобщения, във връзка с актуализирането на базата данни от показатели за световното развитие на телекомуникациите и ежегодното изготвяне на доклада на ITU.

През декември 2007 г. в Женева, Швейцария, експерти на Комисията взеха участие в шестата поредна среща, организирана от Бюрото за развитие (BDT) на Международния съюз по далекосъобщения (ITU), посветена на индикаторите за отчитане на развитието на далекосъобщенията и сектора на информационните и комуникационните технологии в световен мащаб. На форума присъстваха 171 участници от 78 страни, както и представители на различни организации: Световния икономически форум, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (OECD), Конференцията за търговия и развитие на ООН (UNCTAD), Единния пазар за Източна и Южна Африка (COMESA) и др. Целта на редовните срещи е да се извърши преглед на индикаторите за развитието на сектора, чрез които ITU ежегодно събира данни от всички страни чрез обширен въпросник. В резултат ITU актуализира Базата данни с телекомуникационни индикатори за света (World Telecommunication Indicators Database). На форума бяха обсъдени сведенията, дефинициите, методологията, методите за набиране на информация и разпространението ѝ, за да се подобри събирането и качеството на обхванатите данни, както и адаптирането на набора от

следени индикатори към променящите се потребности от информация за сектора. Разгледани бяха конкретно три основни теми: показатели за обществен достъп до информационни и комуникационни услуги, нови и ревизирани индикатори и дефиниции, единен индекс на ИТУ.

Във връзка с необходимостта от предстоящото хармонизирано прилагане на Европейската регулаторна рамка, от особено значение е активното участие на КРС в рамките на работните екипи на Групата на независимите регулатори (IRG). Експерти на Комисията следяха работата на колективите, предоставяха информация за целите на проектите и изготвяните доклади и участваха в работни срещи в рамките на редица групи и екипи на IRG: проектен екип “Значително въздействие върху пазара” (SMP PT), проектен екип “Benchmark на цените за терминиране в мобилни мрежи и кратките текстови съобщения” (MTR/SMS Benchmark PT), проектен екип „Регулиране на международния роуминг” (International roaming regulation PT), работна група “Крайни потребители” (End Users WG), проектен екип “Цени за терминиране във фиксирани мрежи (FTR PT), проектен екип „Цени за терминиране в мобилни мрежи” (MTR PT), проектен екип „Регулаторно счетоводство” (Regulatory Accounting PT).

КРС приключи участието си в проекта за мониторинг на телекомуникационните пазари в Югоизточна Европа „SEE Observatory”, финансиран от Европейската комисия. За изготвянето на четвъртия и последен от периодичните доклади, експертите на Комисията, съвместно с колегите от ДАИТС, предоставиха информация по широк набор от параметри, засягащи практиката по регулиране, тарифите на далекосъобщителните услуги и пазарното развитие. С участие на експерти от двете български институции, през ноември в Истанбул, Турция, се състоя финалният форум по проекта, на който бе обсъдено съдържанието и обхвата на четвъртия доклад³, публикуван на страниците в Интернет на Европейската комисия и консултантската компания „Cullen International” – изпълнител на проекта.

През изминалата година експертите на българския регулатор предоставиха с обширен въпросник за първи път информация на ЕК, необходима за изготвянето на периодичния доклад за изпълнението на регулаторната рамка в областта на електронните съобщения (13-и доклад)⁴ и взеха участие в работна среща в Брюксел, насочена към обсъждане на дефинициите на пазарните показатели, следени в рамките на ЕС.

3. Стандартизация и крайни устройства

3.1. Стандартизация

КРС успешно изпълнява функциите на Национална организация по стандартизация пред Европейския институт за стандартизация в далекосъобщенията (ETSI), като през годината организира обществено допитване по проекти на ETSI стандарти.

През 2007 г. Комисията участва в процедурите на ETSI, както следва:

Таблица № 23

2007 година	Брой обработени	Брой процедури
-------------	-----------------	----------------

³

http://ec.europa.eu/information_society/activities/internationalrel/docs/eu_enlargement/final_report4_comparative_report.pdf

⁴ http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/library/communications_reports/index_en.htm

	документи	
PE - Обществено допитване	28	14
Vote - Гласуване	32	13
OAP - Едностепенна процедура	33	16
MV - Членско гласуване	36	16
PUB - Седмично получавани документи	1378	27

Представители на регулатора участваха в 51-вата Генерална асамблея на ETSI.

Периодично в базата данни на ETSI се допълва с информация за публикуваните от Българския институт за стандартизация (БИС) национални стандарти, с които се въвеждат ETSI стандарти. За изминалата година броят им е 70.

КРС като член на БИС участваше със свои представители в работата на четири технически комитета (ТК) по стандартизация, които имат отношение към електронните съобщения.

От публикуваните през годината ETSI стандарти, 80 са предложени в ТК на БИС за въвеждане чрез потвърждаване, за прилагане като български.

В официалния вестник на Европейския съюз се публикуват на български език заглавията на всички хармонизирани европейски стандарти по Директива 99/5/ЕО. В приложение В (информационно) на всички хармонизирани ETSI стандарти, се публикува заглавието на български език. По тази причина се подготвят и съгласуват в ТК всички заглавия на проекти на хармонизирани ETSI стандарти.

Поради позоваване на стандарти в разработваната подзаконова нормативна база по ЗЕС, през изминалата година чрез вътрешно съгласуване е съставен приоритетен списък от 22 приложими стандарта. Стандартите от този списък са включени по предложение на КРС в плана за 2007 година на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения (ДАИТС) за превод на български език. Предстои тяхното въвеждане като национални стандарти с идентичен текст на български език.

3.2. Радиосъоръжения и крайни устройства

С цел подпомагане на операторите на обществени далекосъобщителни мрежи при изпълнение на задължението им за публикуване на техническите спецификации на интерфейсите за свързване на крайни далекосъобщителни устройства и радиосъоръжения към мрежите им, в началото на 2007 г. бяха изготвени и поставени на интернет страницата на КРС *Указания за публикуване на интерфейсите*. Документът е разработен на базата на документи на ТСАМ и ETSI и дава указания, които операторите следва да прилагат при подготвяне на публикациите на интерфейсите. Постъпилата от операторите информация беше обобщена като се изготви списък с интернет адресите, на които операторите са обявили публично техническите спецификации на интерфейсите за свързване на крайни далекосъобщителни устройства и радиосъоръжения.

По искане на ЕК беше изготвен и предоставен превод на български език на кратко ръководство за задълженията на производителите, съгласно Директива 99/5/ЕС (Quick guide on the obligations of manufacturers under the R&TTE Directive), което е част от общата информация, отнасяща се до Директива 99/5/ЕС, публикувана на интернет страницата на ЕК.

Подробна информация за пускането на пазара и/или в действие на радиосъоръжения и крайни устройства беше публикувана и на интернет страницата на КРС.

След влизане в сила на ЗЕС с решение на КРС бяха направени промени в *Списъка с радиосъоръженията по чл. 264 и крайните електронни съобщителни устройства.*

Постъпилите 546 бр. *Уведомления за пускане на пазара на радиосъоръжения по чл. 269 на ЗЕС* са разгледани в срок като в отделни случаи е водена допълнителна кореспонденция.

4. Електронен документ и електронен подпис

Продължиха дейностите във връзка с изпълнение на задълженията и правомощията на КРС, произтичащи от Закона за електронния документ и електронния подпис (ЗЕДЕП). Съгласно изискванията на ЗЕДЕП, Комисията регистрира доставчиците на удостоверителни услуги и упражнява контрол върху дейността им. През годината не са постъпили нови заявки за регистриране на доставчици на удостоверителни услуги, но вписаните до момента 4-ма доставчици на електронен подпис предоставяха удостоверителни услуги и разширяваха дейността си, което е в пряка зависимост от предлагането на нови електронни услуги и наличието на реален пазар на електронен подпис. В съответствие с изискванията на ЗЕДЕП, през годината беше упражняван постоянен контрол и мониторинг на дейността на четиримата доставчици на електронен подпис в страната. Бяха проведени и две планови одиторски проверки на обектите на доставчиците на удостоверителни услуги „СПЕКТЪР” АД и „ИНФОНОТАРИ” ЕАД.

През годината се състояха няколко срещи на Консултативния съвет по проблемите на електронния подпис. На тези срещи между представители на КРС, специалисти от Центъра по право на информационните и комуникационните технологии и представители на регистрираните доставчици на електронен подпис в страната, бяха обсъждани евентуални промени в съществуващото законодателство в областта на електронния документ и електронния подпис.

5. Контрол на съобщенията

5.1. Мониторинг и контрол на радиочестотния спектър за граждански нужди

През 2007 г. контролът на РЧС за граждански нужди продължи своята основна функция за осигуряване на равнопоставеност на законните ползватели на РЧС и гарантиране на определено качество на предоставяните електронни съобщителни услуги на крайните потребители. Специална роля беше отделена на мониторинга, с цел усвояване на допълнителни честотни диапазони, във връзка с въвеждането на нови технологии в електронните съобщения и създаване на условия за началото на поэтапната цифровизация на наземното телевизионно радиоразпръскване. Мониторингът на РЧС бе изцяло подчинен на заложените в Стратегията на КРС цели чрез изпълнение на няколко основни дейности.

1.1. На първо място - **превантивен мониторинг** за осигуряване на гъвкаво, ефективно и без радиосмущения използване на радиочестотния спектър, с важна роля за предотвратяването на нерегламентираното осъществяване на електронни съобщения:

◆ Контрол върху спазването на **правилата при използването на радиочестотите и радиочестотните ленти** за граждански нужди; изпълнение на политиката на управление на радиочестотния спектър и условията на индивидуалните лицензии;

◆ Мониторинг за оценка на действителната заетост на радиочестотния спектър и оценяване на свободния капацитет за присвояване на нови честоти. Осъществен е контрол на радиочестотните диапазони, предназначени за електронни съобщителни мрежи за наземно радиоразпръскване на радио- и телевизионни сигнали, обособени мобилни мрежи (PMR), мобилни наземни мрежи по стандарти TETRA, NMT, GSM, UMTS . В отделни населени места е проведен мониторинг във връзка с усвояване на нови честотни диапазони и въвеждане на нови технологии (GSM-R и CDMA);

◆ Наблюдения и измервания за оценка на **трансгранични замърсявания** в радиочестотните диапазони за наземно радиоразпръскване на радио- и телевизионни сигнали. Извършени са проверки в 64 населени места, разположени в пограничните райони на страната, като в района на Черноморието са направени по три измервания за някои от изследваните населени места (две от които през летния период), а за останалите погранични райони – по две за всяко селище. Резултатите са обобщени в 417 измерителни протокола;

◆ Оценка на **електромагнитната съвместимост** на радиопредавателните станции в обхвата 87.5–108.0 MHz и радионавигационното и комуникационното оборудване на въздухоплавателните служби. Изследвани са 5 граждански радиопредавателни обекта във Варна, София, Пловдив, с. Посабина, общ. Попово, Русе;

◆ Проверка усвоен ли е отдаденият честотен ресурс за изграждане на мобилни наземни мрежи по стандарт UMTS и за осъществяване на електронни съобщения чрез мрежа от неподвижна радиослужба от вида „точка към много точки”, съгласно заложените условия в лицензиите.

Извършваният мониторингът на РЧС целеше **превантивни мерки** за ефективното и без радиосмущения използване на РЧС за граждански нужди и осигуряване на електромагнитна съвместимост на радиосредствата, което доведе до подобряване на технически и експлоатационни характеристики на предаваните сигнали. През годината продължи предоставянето на данни, по електронен път и ежемесечно, с резултати от контролни измервания на основните технически параметри на радиопредавателните станции, на предприятията, осъществяващи електронни съобщения чрез мрежи за аналогово наземно разпръскване на радио- и телевизионни сигнали. Изпратени са 1854 e-mail-а до предприятията, осъществяващи аналогово наземно радиоразпръскване и са съставени 2235 измерителни протокола, както и 366 e-mail-а до тези с аналогово наземно радиоразпръскване на телевизионни сигнали, и са съставени 457 измерителни протокола.

1.2. Контрол за осигуряване на равнопоставеност на операторите с оглед осигуряване на ефективна конкуренция:

◆ контрол на **радиоизлъчващите средства**, за да се провери спазването на определените технически и експлоатационни характеристики на предаваните сигнали. Обследвани са основни технически параметри на предавателни станции за аналогово наземно радиоразпръскване на радиосигнали на територията на цялата страна, съставени са 2220 измерителни протокола с резултати от извършените измервания, прегледани са параметрите на отделни предавателни станции във връзка с възникнали радиосмущения;

◆ проверки за **съответствие** на изградените предавателни станции за аналогово наземно радиоразпръскване на радио- и телевизионни сигнали с **одобрените работни проекти**. Проверени са 163 предавателни станции (76 - за радиоразпръскване на радиосигнали и 87 - за радиоразпръскване на телевизионни сигнали);

Целите на извършвания планов контрол по спазването на техническите и експлоатационни характеристики на сигналите от предавателните съоръжения са

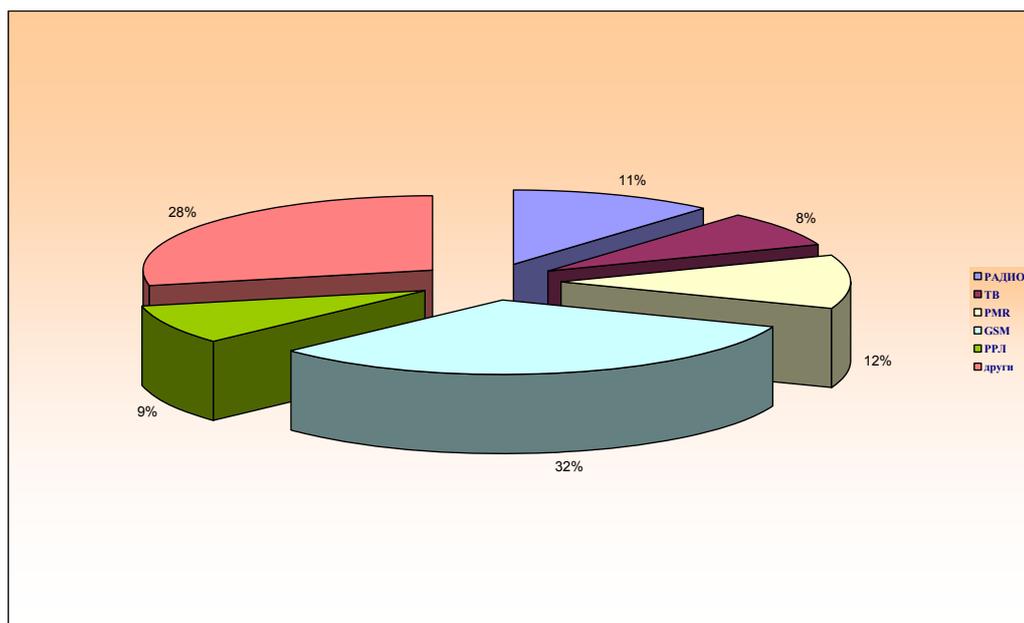
създаване на условия за нормална работа на законните предприятия, осъществяващи електронни съобщения; гарантиране на електромагнитна съвместимост и определено качество на предоставяните електронни съобщителни услуги на крайните потребители, както и да се предотврати възникването на радиосмущения.

1.3. Мониторинг и контрол за защита на обществения интерес и интересите на потребителите, в аспекта на контрола върху качеството на предоставяните услуги:

♦ контролни измервания на покритието и качеството на предоставяните услуги **чрез мобилни наземни мрежи по стандарт GSM.** Извършени са измервания в 90 населени места на територията на цялата страна за покритието и качеството на трите клетъчни мрежи, в т.ч. основни направления от републиканската пътна мрежа (София - Плевен - Шумен - Димитровград –София, София - Тетевен - Свищов - Видин – София, София – Варна, София - Нова Загора, София – Петрич, София - Силистра - Дуранкулак - Малко Търново, София - Пловдив – Бургас, София - Плевен - Габрово – Димитровград, София - Русе - Разград - Карнобат – Тополовград, София - Велинград – Смолян), както и някои второстепенни направления. Съставени са 334 измерителни протокола.

♦ мониторинг за откриване, локализиране и идентифициране на **източници на радиосмущения**, във връзка с постъпили жалби и сигнали на законни ползватели на РЧС, граждани, организации и ведомства. Това са общо 97 случая, като около 36 от тях са за радиосмущения на обособени подвижни мрежи, 20 - за при радиоразпръскване на радио- и телевизионни сигнали, 19 са за радиосмущения на мобилни наземни мрежи по стандарт GSM и 32 броя - други. При извършените проверки за откриване и елиминиране на смущенията са съставени 308 измерителни протокола.

ПОСТЪПИЛИ ЖАЛБИ И СИГНАЛИ ЗА РАДИОСМУЩЕНИЯ ПРЕЗ 2007 г.

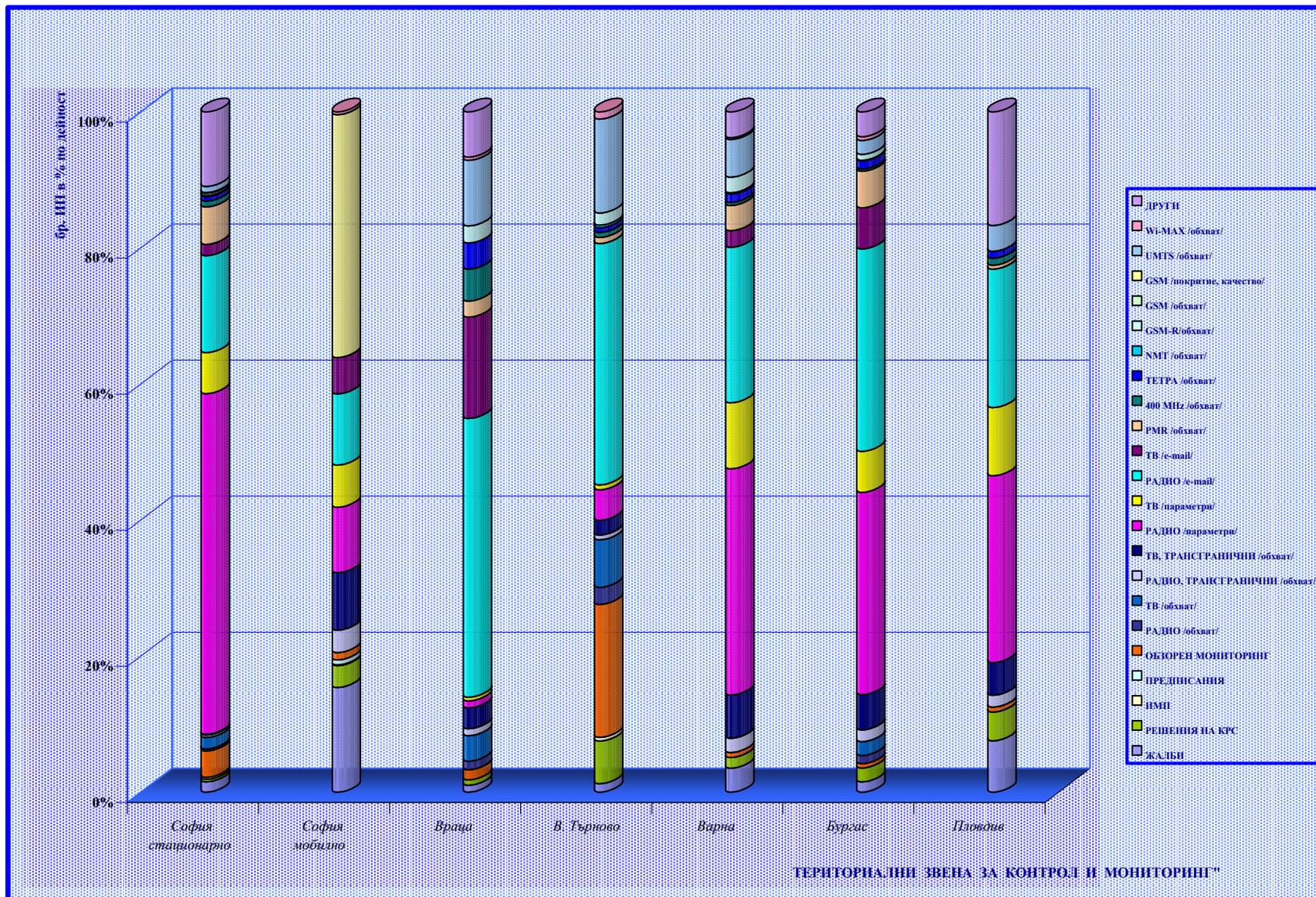
Източник: КРС

Фиг. 87

1.4. Мониторинг във връзка с развитието на Националната система за мониторинг на РЧС. През изминалата година са извършени измервания за избор на точки за дистанционно-управляеми необслужваеми стационарни станции на територията на страната. За целта е направена оценка на електромагнитната обстановка в 23 точки, като резултатите са отразени в 60 измерителни протокола.

При осъществения мониторинг и контрол на РЧС през 2007 г. са изготвени 5827 измерителни протокола:

- ◆ 5519 измерителни протокола - във връзка с Решения на КРС, за нуждите на управление на спектъра и планов мониторинг на РЧС;
- ◆ 308 измерителни протокола - във връзка с постъпили жалби и сигнали за радиосмущения.

Източник: КРС

Фиг. 88

5.2. Инспекционна дейност

Във връзка с функциите на КРС, свързани с контрола при осъществяването на електронни съобщения по реда на ЗЕС, при предоставянето на пощенски услуги по реда, определен в ЗПУ и по спазване изискванията на ЗЕДЕП, през 2007 год. са извършени следните дейности:

◆ Осъществени са 128 проверки, при които са контролирани основните параметри на радиопредавателните станции, във връзка с привеждането на **електронните съобщителни мрежи за наземно аналогово радиоразпръскване** в съответствие с изискванията на ЗД (отм.), и на ЗЕС. Въвеждането на превантивен контрол с прилагането на чл. 313, ал.1, т. 9 от ЗЕС, даде много добри резултати, като всички предписания са изпълнени в срок. Запазва се положителната тенденция за спазване на всички изисквания, разписани в подзаконовите актове. За периода са администрирани 10 жалби, от които 3 са основателни. През годината са съставени и връчени 50 акта за установяване на административно нарушение, от които 3 за нарушени условия на индивидуални лицензии, 1 акт за осъществяване на незаконна дейност и 46 - за непредоставена информация на КРС. Със заповед на Председателя на КРС е спряна незаконната дейност на радиопредавателна станция на територията на град Монтана.

◆ Извършени са 103 проверки на **електронни съобщителни мрежи за наземно радиоразпръскване на телевизионни сигнали**. Администрирани са 5 жалби, от които 2 основателни, за качеството на услугите. Съставени и връчени са 30 акта за установяване на административно нарушение - непредоставяне на информация в КРС.

◆ През 2007 г. продължи процесът на окрупняване на **кабелните мрежи за разпространение на радио- и телевизионни програми**, чрез които се осъществяват обществени електронни съобщения и се предоставят услуги. Преструктурирането на този сегмент от пазара увеличи броя на услугите в големите градове, но не и в малките населени места. Бяха извършени 212 проверки, съставени са 102 акта за установяване на административно нарушение, от които 96 за непредоставена информация на КРС и 6 за нарушени условия на Обща лицензия № 201. През годината са постъпили 40 жалби от крайните потребители, свързани със законността на мрежите, качеството и цените на предлаганите услуги и нарушения на авторското право. Във връзка с Меморандума за сътрудничество за закрилата на авторското право и сродните му права между Министерството на културата, СЕМ и КРС, в Министерството на културата са изпратени по компетентност всички констативни протоколи от извършени проверки по жалби, засягащи Закона за авторското право и сродните му права.

◆ Във връзка с ефективното използване на ограничения ресурс – радиочестотен спектър, са извършени 339 проверки по изпълнение на условията на индивидуални лицензии за изграждане, поддържане и използване на обособени подвижни мрежи PMR. В резултат на установено неефективно използване на ограничения ресурс-радиочестотен спектър, се пристъпи към отнемане на лицензии и освобождаване на честотни радиоканали. Продължават нарушенията при този вид мрежи, като неспазване на параметрите, залегнали в индивидуалните лицензии и създаване на радиосмущения, предизвикани от дефектирани радиосъоръжения. Администрирани са 51 жалби, касаещи радиосмущения, от които 9 основателни. В резултат на извършените проверки източниците на смущения са локализирани и отстранени. При констатирани нарушения на законовите разпоредби са съставени 3 акта.

◆ 13 пъти са проверени мрежи от **неподвижна спътникова радиослужба VSAT**. Не са констатирани нарушения на законовите разпоредби.

◆ Изпълнени са 61 проверки на предприятия, осъществяващи обществени **електронни съобщения чрез кабелни мрежи за пренос на данни без използване на ограничен ресурс**. През 2007 г. при проверките на този вид мрежи и в частност на LAN мрежи, специалистите на Комисията продължиха да сигнализируют ДНСК за констатирани нарушения на Закона за устройство на територията, изпращайки по компетентност съставените констативни протоколи. Съставени са 51 акта за установяване на административно нарушение, от които 46 са за непредоставена информация в КРС и 5 - за незаконна дейност.

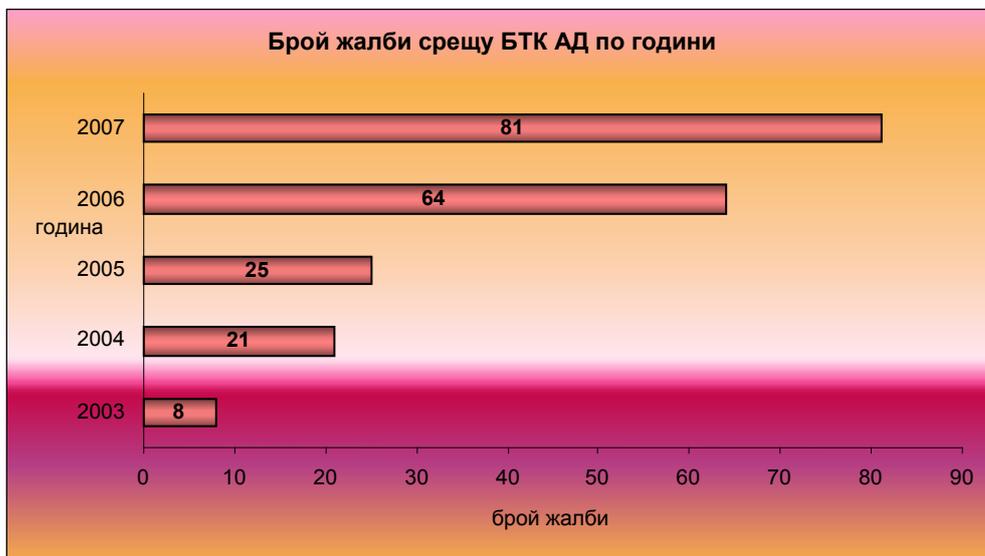
◆ При забелязани нарушения на предприятия, осъществяващи обществени електронни съобщения чрез мрежи за безжичен достъп, са съставени 4 акта за непредоставена информация на КРС.

◆ Осъществени са проверки на 33 мрежи от неподвижна радиослужба от типа “точка към точка”. Съставен е акт при констатирано осъществяване на електронни съобщения за собствени нужди без необходимото разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс.

◆ През 2007 год., до влизане в сила на ЗЕС, са съставени 4 акта при констатирани нарушения, свързани с повреди на далекосъобщителни мрежи и с прекъсване на далекосъобщенията при осъществен състав на чл. 240 от ЗД.

◆ Извършени са 33 проверки на предприятия, предоставящи **фиксирана телефонна услуга**, за спазването на лицензионните условия и ефективното използване на ограничения ресурс - номера. Все още не се е повишил силно интересът на потребителите към услугите, предлагани на пазара от алтернативните оператори на фиксирани телефонни услуги. В резултат на открити нарушения, на едно предприятие са отнети предоставените номера и адреси. При плановите проверки е измерено качеството на услугата - фактора за оценка на глас и еднопосочното закъснение, като е установено предлагане на фиксирана телефонна услуга с много високо качество.

◆ Във връзка с § 7 от ПЗР на ЗЕС са продължени наложените задължения на „БТК” АД за **предоставяне на универсалната услуга** с Решение № 1317/20.06.06 г. на КРС, с което предприятието е определено като ОЗВП на фиксирани телефонни мрежи и предоставяне на фиксирани гласови телефонни услуги. Изпълнявайки своите задължения да контролират спазването на изискванията за предоставяне на универсалната услуга, както и да разглеждат жалби на крайни потребители, през 2007 г. служители на КРС 159 пъти провериха „БТК” АД и съставиха 4 акта за установяване на административно нарушение. За този период са постъпили 81 жалби срещу историческия оператор, от които 5 основателни и 76 неоснователни. През последните години се наблюдава трайна тенденция към увеличаване на постъпилите жалби от абонати на „БТК” АД.

Източник: КРС

Фиг. 89

Източник: КРС

Фиг. 90

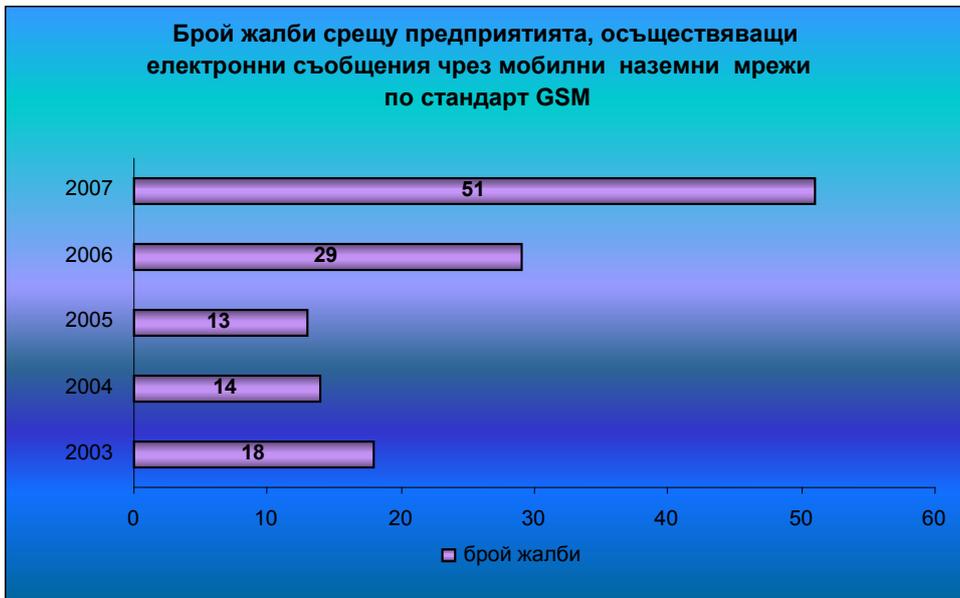
Най-голям процент жалби засягат качеството на обслужване, следвани от жалби за коректността на сметките. Голяма част от неоснователните жалби съдържат твърдения или оплаквания само по отношение на облигационни правоотношения, възникнали между потребителите и „БТК” АД при предоставянето на електронни съобщения. Проблемите, описани в тях, са от гражданско правен характер и се регулират по гражданско правен ред, съгласно Общите условия на операторите с потребителите, и КРС няма правомощия да се произнесе.

Източник: КРС

Фиг. 91

◆ През периода са извършени 82 проверки на трите предприятия, осъществяващи **електронни съобщения чрез мобилни наземни мрежи** по стандарт GSM – „МОБИЛТЕЛ” ЕАД, „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД и „БТК МОБАЙЛ” ЕООД, както и 2 проверки на предприятието с мобилна наземна мрежа по стандарт NMT – “РАДИОТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” ЕООД. Пазарът на мобилни услуги в България е силно конкурентен, с много бърз растеж. Въвеждането на нови услуги и нови технологични платформи силно увеличи както броя на абонатите, така и на постъпващите жалби. През 2007 г. в Комисията са постъпили общо 51 оплаквания, като се запазва трайната тенденция да се увеличава броят им, въпреки че процентът на основателните жалби е сравнително нисък - само две са били основателни. Най-много абонати се оплакват от коректността на сметките, от качеството на обслужването и на последно място от прилагането на регламента за роуминга в рамките на Европейската общност. През годината продължиха оплакванията срещу разполагането на съоръжения на мобилните оператори в близост до жилищни сгради, към което гражданите са особено чувствителни заради слабата информираност и страховете от вредно влияние на електромагнитните полета. При всички проверки се следи стриктно дали се спазва въведеният в страната административен ред за пускане в действие на базовите станции, монтирани в населени места, за наличието на съответните документи, издадени от Министерството на здравеопазването, от лабораторията при Националния център за опазване на общественото здраве, както и разрешенията за строеж и въвеждане в експлоатация на Дирекцията за национален строителен контрол.

Източник: КРС

Фиг. 92

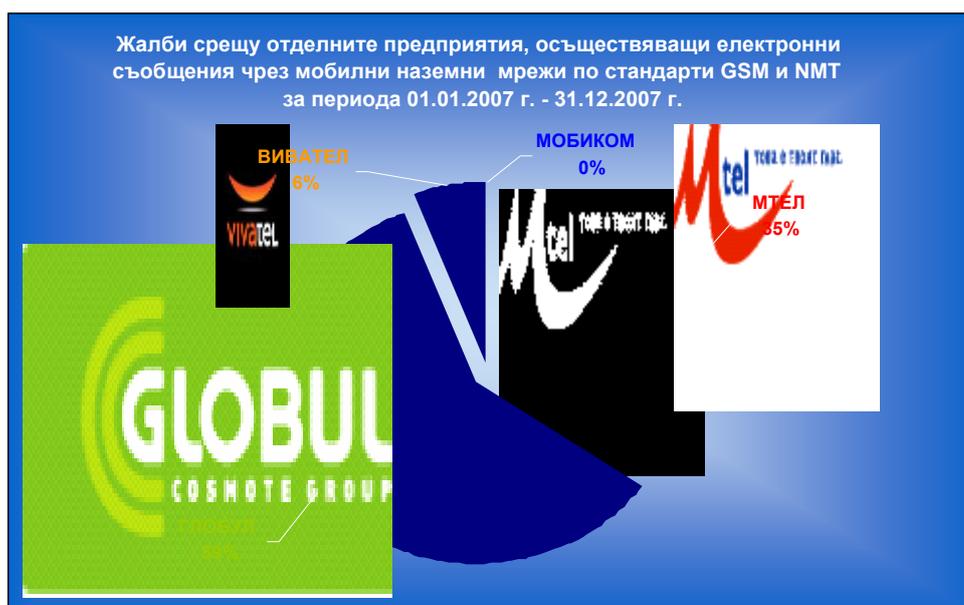
Източник: КРС

Фиг. 93

Източник: КРС

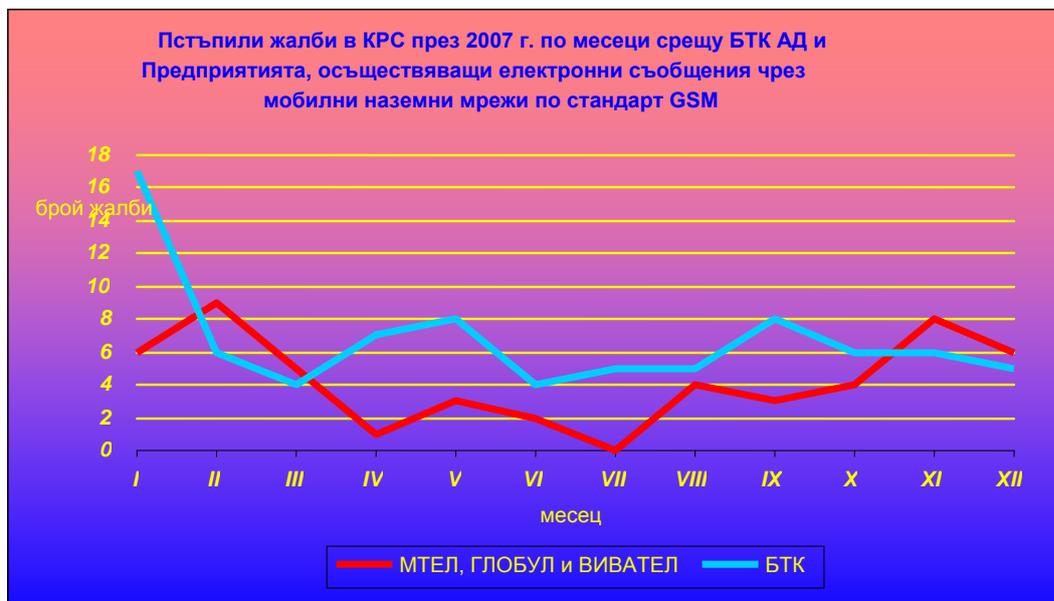
Фиг. 94

Източник: КРС

Фиг. 95

През 2007 г. няма постъпили жалби срещу “РАДИОТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” ЕООД. Съотношението между жалбите от абонати на историческия оператор „БТК” АД и на трите предприятия, осъществяващи електронни съобщения чрез мобилни наземни мрежи по стандарт GSM, взети заедно, е проследено на следващата фигура по месеци.

Източник: КРС

Фиг. 96

♦ В изпълнение на изискванията на Глава 13 от ЗД (отм.) и Глава 21 от ЗЕС, и в резултат от извършените инспекторски проверки, при установените 250 административни нарушения са връчени 250 акта.

♦ Във връзка с предоставянето на **универсалната пощенска услуга** от основния пощенски оператор "БЪЛГАРСКИ ПОЩИ" ЕАД, през годината са извършени 30 проверки за спазване на Решение № 703/2003 г. на КРС, с което са приети „Нормативи за определяне гъстотата на местата за достъп до пощенските мрежи, предназначени за предоставяне на универсалната пощенска услуга, така че да съответстват по брой и гъстота на нуждите на потребителите”. Проверени са следните териториални поделения: ТП „СОФИЙСКИ ПОЩЕНСКИ СЪОБЩЕНИЯ”, ТП Благоевград, ТП Кюстендил, ТП Пазарджик, ТП Смолян, ТП Варна, ТП В.Търново, ТП Враца, ТП Монтана и ТП Търговище. Прегледът установи, че в проучените 136 пощенски станции на територията на изброените поделения на БП ЕАД се спазват основните изисквания, разписани в Решението, като местата за достъп са съобразени с нуждите на потребителите и включват пощенски станции, пощенски агентства и други форми на обслужване при спазен норматив. Спазено е изискването на т. 5.1 за минимизиране времето за предоставяне на универсалната пощенска услуга на всеки потребител. Валидни са еднакви принципи при предоставянето на универсалната пощенска услуга и потребителите са равнопоставени при използването ѝ.

♦ Заради подадени сигнали и оплаквания при предоставянето на универсалната пощенска услуга от основния пощенски оператор при общо 7-те проверки не са констатирани нарушения на ЗПУ или на условията на индивидуалната лицензия, издадена на БП ЕАД.

♦ Извършени са 17 проверки по протоколно решение на КРС за предоставянето, съвместно с БТК, на фиксирана гласова услуга чрез телефонни кабинки. При открито нарушение е съставен акт за административно нарушение.

♦ При други 12 проверки на лицензираните оператори, предоставящи **части от универсалната услуга** „парични преводи” е санкциониран един оператор за нарушение на условие на издадената му индивидуална лицензия. Характерно за новите

оператори на пазара е поэтапното изграждане на мрежите и известно забавяне на услугите. Съставен е един акт на лицензиран оператор за неизпълнение на лицензионни условия.

- ◆ 24 пъти са проконтролирани оператори, регистрирани за предоставяне на **неуниверсални пощенски услуги**. Не са установени нарушения.

- ◆ Администрирани са 7 жалби за прилагането на ЗПУ от оператори на неуниверсални пощенски услуги. Не са констатирани нарушения на ЗПУ.

- ◆ Установено е едно нарушение на ЗПУ и е ангажирана административно-наказателна отговорност за извършване на неуниверсални пощенски услуги без необходимата регистрация, като е съставен акт.

- ◆ Съгласно утвърдения план-график за проверки на **доставчиците на удостоверителни услуги (ДУУ)**, регистрирани по Закона за електронния документ и електронния подпис (ЗЕДЕП), и в съответствие с утвърдената от КРС Методика за контрол на ДУУ, са извършени съвместни проверки на „ИНФОНОТАРИ” ЕАД и „СПЕКТЪР” ЕАД относно спазването на ЗЕДЕП и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Съставени са пет констативни протокола. Забелязани са несъществени пропуски и несъответствия на дейността на двата ДУУ със законовите изисквания и са изпратени уведомителни писма за отстраняването им в определен срок.

5.3. Национална система за мониторинг на радиочестотния спектър

Дейностите, свързани с радиочестотния спектър, са изпълнявани в следните основни аспекти:

- ◆ Анализ на наличното и необходимото технологично хардуерно и софтуерно оборудване за контрол;

- ◆ Техническо осигуряване и внедряване на измервателна апаратура за изгражданата Национална система за мониторинг на радиочестотния спектър;

- ◆ Техническа поддръжка на специализираното технологично оборудване (стационарни, мобилни и транспортируеми станции за мониторинг, преносима измервателна апаратура, LAN и WAN мрежи на Националната система за мониторинг) – конфигуриране, настройки, администриране;

- ◆ Методическа помощ при изпълнение на оперативните задачи по измервания, свързани с контрола на РЧС и инспекцията на съобщенията;

- ◆ Участие при изготвяне на становища по методики на оператори;

- ◆ Дейности по изграждане на Националната система за мониторинг на радиочестотния спектър (НСМ) за граждански нужди у нас.

НСМ се изгражда на регионален принцип и цели създаване на единна система за мониторинг, обслужваща територията на цялата страна. Регионалният принцип се обуславя от необходимостта за осъществяване на ефективно наблюдение в VHF/UHF диапазоните, които се използват най-интензивно за съвременни мрежи и обсега на действието им е ограничен от изискването за линия на пряка видимост. За осигуряване на контрол на територията на цялата страна е необходимо покритие чрез достатъчен брой стационарни станции за мониторинг и/или използването на голям брой мобилни станции за мониторинг. За да се усъвършенства системата, като се отчита разнообразния релеф на страната, за ефективен мониторинг ще се изградят предимно необслужваеми стационарни станции.

След проведена открита процедура по Закона за обществените поръчки и на основание чл. 93 а, ал. 1, във връзка с чл. 93 в, ал. 1 от ЗОП и Решение № 1391 от 22.11.2007 г. на КРС, се сключи рамково споразумение за **Доставка на оборудване за**

8 (осем) необслужваеми стационарни станции за радиомониторинг от 20 MHz до 3.0 GHz в периода 2007 – 2010 г. Необслужваемите стационарни станции ще бъдат оборудвани със съвременни мониторингови приемници, с мониторингови и измервателни антени за приемане на сигнали с хоризонтална и вертикална поляризация. Стационарните станции ще бъдат снабдени и с пеленгаторни системи за локализиране на радиопредавателите. С предлаганото оборудване ще се извършва радиомониторинг в 8 (осем) нови региона, с което ще се разширят възможностите на КРС за ефективен контрол на радиочестотния спектър до 3.0 GHz. С необслужваемите стационарни станции ще се извършват измервания на електромагнитното поле, локализиране и идентификация на незаконни радиоизлъчватели и измерване заетостта на радиоканалите, съгласно рекомендациите на Международния съюз по далекосъобщения (ITU-R).

Също след открита процедура по ЗОП беше доставена мобилна станция за радиомониторинг в честотен обхват от 20 MHz до 3.0 GHz. Тя е снабдена със съвременен мониторингов приемник и с пеленгаторна система за локализиране на радиопредавателите. С мобилната станция ще се провеждат измервания извън обсега на стационарната станция към териториално звено „Пловдив” на КРС. Така ще се реализира възможността за извършване на мониторинг на РЧС за граждански нужди в големи райони от Южна България, с което ще се разширят възможностите на Комисията за контрол на радиочестотния спектър.

Измервателната апаратура в доставената мобилна станция за радиомониторинг отговаря напълно на високите технически изисквания, заложи в препоръките на Международния съюз по далекосъобщения (ITU-R).

През 2007 г., след съответни проучвания, измервания и анализ, продължи определяне местоположението на осемте точки за изграждане на необслужваемите станции за мониторинг. В процес на правно узаконяване са определените от КРС места на точките. През 2008 г. предстои изграждането и пускането в експлоатация на 2 (две) необслужваеми станции за контрол на РЧС.

Към края на 2007 година КРС използва при осъществяване на контролните си функции следните действащи технологични измервателни системи:

- ◆ 7 Стационарни станции (4 обслужваеми и 3 необслужваеми), свързани в мрежата на Националната Система за Мониторинг;
- ◆ 9 Мобилни станции (8 за мониторинг до 3.0 GHz и 1 за измервания на GSM мрежи/цифрова телевизия DVB-T);
- ◆ 2 Транспортируеми станции за честотен обхват от 1 до 26.5 GHz;
- ◆ 19 преносими измервателни уреда за контрол на РЧС.

6. Административно-наказателна дейност на КРС

6.1. Анализ на административно-наказателната дейност

През 2007 г. административно-наказателната дейност на КРС бе свързана с контрол по изпълнение на условията на индивидуалните и общите лицензии от страна на далекосъобщителните оператори (предприятия, осъществяващи електронни съобщения, съгласно ЗЕС, контрол по отношение спазването на режимите за осъществяване на електронни съобщения – уведомителен и разрешителен, проверки по подадени жалби на граждани и оператори за нарушения на ЗЕС, както и към преустановяване на незаконосъобразното извършване на различни видове далекосъобщителни дейности.

Особена острота придобиха проблемите, свързани с осъществяването на електронни съобщения чрез използване на мрежи за наземно радиоразпръскване на радиосигнали без издадено от КРС разрешение, както и непредоставяне на информация, която е изискана от Комисията за осъществяването на регулаторните ѝ функции. При преустановяването на незаконосъобразното осъществяване на електронни съобщения чрез използване на мрежи за наземно радиоразпръскване на радиосигнали в град Монтана, КРС обедини своите усилия с Министерството на вътрешните работи – Областна дирекция „Полиция” – Монтана и Главна дирекция за борба с организираната престъпност.

6.2. Издадени наказателни постановления

През 2007 г. бяха издадени **171 броя НП**, от които 2 са за нарушения на Закона за пощенските услуги (ЗПУ), а останалите – за административни нарушения по реда на ЗД и ЗЕС. Следва да бъде посочено, че до декември бяха издадени от председателя на КРС **11 броя НП**. Най-голямата част от административните нарушения по ЗД са за осъществяване съставите на чл. 234, ал. 2 и ал. 4 от ЗД. Приложени са състави, които предвиждат и най-строгите санкции, предвидени в ЗД – тези на чл. 233. По единия случай на осъществяване състава на чл. 233 от ЗД бе наложена имуществена санкция в размер на 70 000 (седемдесет хиляди) лева, а по втория - имуществена санкция в размер на 180 000 (сто и осемдесет хиляди) лева.

От председателя на Комисията през годината бяха издадени **84 броя резолюции** за прекратяване на административно-наказателното производство.

През годината се наблюдава тенденция към по-малък брой административни нарушения, свързани с неизпълнение на условия от индивидуални/общии лицензии, но е налице трайна тенденция за непредоставяне на КРС на информация за дейностите на операторите за предходната година.

Относно събирането на наложени с НП глоби и имуществените санкции за административни нарушения на ЗД следва да се изтъкне, че на операторите, които не са заплатили по желание дължимите суми, бяха изпратени покани за доброволно изпълнение, с което им бе дадена възможност в 7-дневен срок да се издължат. При положение, че не отново не са заплатени посочените суми, преписките по влезлите в сила НП бяха изпращани своевременно на Агенцията за държавни вземания за принудително събиране.

7. Процесуално представителство

7.1. Пред Върховния административен съд

През 2007 г. юристите на Комисията участваха в подготовката и процесуалното представителство по 50 дела във Върховния административен съд (ВАС), които най-общо могат да бъдат обединени по проблематика в следния вид:

- Административни дела срещу индивидуални административни актове на КРС и на Председателя на КРС - 40 образувани дела;

- Административни дела срещу Актове на КРС за установяване на публично държавно вземане – 10 образувани дела.

7.2. Пред районни и административни съдилища

Дейността по процесуално представителство пред районните и административни съдилища бе съсредоточена в приключването по делата пред двете инстанции по обжалвани наказателни постановления на председателя на Комисията от 2006 г. През

2007 г. бе образувано само едно административно-наказателно дело по издадено НП от председателя на КРС.

По водените дела срещу НП на председателя на КРС са осъществени средно по две явявания в съдебно заседание пред различните Районни и Административни съдилища в цялата страна.

Срещу решенията, с които съответният първоинстанционен съд отменя наказателни постановления, са изготвени съответните касационни жалби.

8. Международна дейност

КРС участва активно в дейностите на основните международни организации, институции и структури (ERG, IRG, EC, ITU), Всемирен пощенски съюз (UPU), Конференция на европейските пощенски и далекосъобщителни администрации (CEPT) и ETSI, занимаващи се с въпросите на телекомуникационния и пощенския сектори, като се включва и в международни проекти и програми в тази област.

Основната цел на Комисията бе да синхронизира максимално българската регулаторна система със страните от ЕС, както и допълнително да развие административния капацитет на регулатора за адекватното прилагане на Европейската регулаторна рамка, отразена изцяло в новия ЗЕС.

По отношение на международната дейност бе направен и преход в структурен аспект – Отдел „Международни отношения и проекти“ бе трансформиран в Дирекция „Международна дейност и комуникация с ЕК“

Международно сътрудничество

2007 г. беше наситена с редица значими събития, в които Комисията и представители от администрацията взеха участие, в съответните международни прояви.

Експерти на КРС бяха включени в работната група по подготовката на позицията на Република България и взеха участие в Световната Конференция по радиосъобщения (WRC-07) на ITU.

Представители на ръководството и експерти участваха в 5^{-ата} Годишна среща на Мрежата на регулаторите от държавите-членки на франкофонската общност FRATEL, на тема „*Качество на услугата и защита на потребителите: ролята на регулатора*“, която се проведе през ноември в Монтьо по покана на швейцарския регулатор. Комисията представи своя опит в прилагането на регулаторни механизми за насърчаване достъпа до електронни съобщителни услуги на все по-широк кръг потребители.

През октомври. КРС участва в 42^{-рото} редовно заседание на Постоянния комитет за трансгранична телевизия, което се проведе в Страсбург, Франция.⁵

През ноември регулаторът взе участие и в Заключителната конференция по проекта *Great-IST* на Централноевропейската инициатива, в рамките на българското председателство. Целта на проекта, който обхваща 11 страни: Албания, Беларус, Босна и Херцеговина, България, Хърватска, Македония, Молдова, Черна гора, Румъния, Сърбия и Украйна, е хармонизация на националните политики в областта на информационното общество в страните от ЦЕИ с европейската регулаторна рамка.

В рамките на БАИТ Експо се проведе първият Национален форум, посветен на състоянието и развитието на информационните и комуникационните технологии в България. КРС представи регулаторната политика в сектора на електронните

---

⁵ Съгласно решение № 81 на Министерския съвет от 12.02.1999 г., Комисията е компетентен орган по чл.19 от Европейската конвенция по трансгранична телевизия

съобщения, практическите възможности за успешен преход от аналогово към наземно цифрово телевизионно разпространение и предизвикателствата в областта на преносимостта на номерата. Предвид успеха на проявата и големия интерес, проявен към нея, беше решено форумът да се провежда редовно веднъж годишно, за да се създаде платформа за дискусии по актуални въпроси в сферата на информационните и комуникационните технологии, като форматът се разшири с участието на представители на държавите от региона на Югоизточна Европа.

През март беше подписана съвместна декларация за сътрудничество с Египетския регулатор. Тя цели да се обмени информация за опита на двете институции в областта на либерализацията на телекомуникационния пазар, регулаторната рамка в областта на разрешителния режим и на взаимното свързване, както и проблеми на съвместната дейност на организациите в двете държави.

Европейски съюз

От датата на пълноправното членство на Република България в Европейския съюз, Комисията за регулиране на съобщенията също стана пълноправен член на ERG и IRG.

С оглед създаване и укрепване на единния пазар на електронни съобщения и услуги и за да бъде последователно прилагана регулаторната рамка в ЕС, бяха създадени ERG и IRG като групи за координация и взаимодействие между националните регулаторни органи на държавите-членки на ЕС (НРО), както и като средство за комуникация между НРО и ЕК.

IRG е създадена през 1997 г. като група за обмяна на опит между НРО. За разлика от ERG, тя е неформален форум на НРО, в рамките на който се обсъждат въпроси без присъствието на ЕК.

ERG е създадена с решение на ЕК на 30.07.2002 г. като група, консултираща и подпомагаща ЕК в развитието на вътрешния пазар на електронни съобщения и услуги. В тази връзка, ЕК взима участие в заседанията и работните групи на ERG.

Работата на ERG и IRG през 2007 г. беше организирана под формата на пленарни заседания, заседания на контактната мрежа и на Проектни екипи, в които Комисията изпращаше свои представители.

КРС през 2007 год. започна участие и в работата на Комитета по комуникации (COCOM) към ЕК. Той е създаден през 2002 г. в контекста на новата регулаторна рамка. Задачата му е да подпомага ЕК в прилагането на правомощията ѝ по регулаторна рамка 2002 и Регламента за .eu домейн от най-високо ниво. COCOM изпълнява своите функции чрез съвещателни и регулаторни процедури в съответствие с решението на Съвета за процедурата за комитология. Комитетът е и платформа за обмен на информация за развитието на пазарите и регулаторните дейности. Основните теми, дискутирани през 2007 г. на заседанията на COCOM, бяха прегледът на регулаторната рамка, мобилните сателитни услуги, както и новата Препоръка за пазарите.

Комисията проследи и участва в консултативните процедури в рамките на ERG и IRG и на COCOM по изготвяне на новата Препоръка за съответните пазари на електронни съобщения и услуги. Рамковата директива предвижда ЕК да преразглежда редовно препоръката за съответните пазари, която тя приема. В резултат на проведените публични консултации за изменението на препоръката от 11.02.2003 г., както и изразените становища на I/ERG и НРО, на 17.12.2007 г. влезе в сила новата Препоръка за съответните пазари на електронни съобщения и услуги. Целта на Препоръката е да се определят съответните пазари, в съответствие с принципите на правото на конкуренция и рамковата директива, които подлежат на *ex ante* регулиране. Пазарите, в сравнение с Препоръката от 2003 г., са намалени на седем, като критерият

за ограничаване на техния брой е установеното равнище на ефективна конкуренция на пазарите, премахнати от списъка.

През октомври бе подготвена и мисията на представители на ЕК по повод 13-ия доклад за състоянието на пазара на електронни съобщения и услуги, като част от процеса на мониторинг от страна на ЕК. Предоставена бе подробна информация за състоянието на българския далекосъобщителен пазар, която беше надлежно отразена в доклада на ЕК.

КРС участва активно и в работата на СЕРТ, както на високо равнище (асамблея на СЕРТ, заседания на двата комитета по електронни комуникации (ЕСС) и пощенско регулиране (СЕРР), така и в експертните работни групи, изпълняващи на практика работните програми.

Като национален стандартизационен орган към ETSI, Комисията взе участие в работата на общото събрание на института и при приемането на съответните решения.

Проекти и програми, финансирани със средства на ЕС

Чрез проектите/програмите се осигурява подкрепа на администрацията в областта на съобщенията, при съобразяване на европейските правни и регулаторни норми и се отчита и конвергенцията между технологиите.

През годината бе оформен финалният доклад по контракт BG2004/IB/TE/01/UE/TL "Регулаторни аспекти по въвеждането на новата генерация мрежи и въпроси по системната сигурност, свързани с електронния подпис", отчитащ постигнатите цели и положителни резултати и показатели. Контрактът реално допринесе за развитие на техническото регулиране на мрежите за електронни комуникации, на системната сигурност и сертификационните услуги.

Подготвени и представени бяха редовните доклади по участието на КРС в работата на съвместния подкомитет по мониторинг за сектор "Енергетика и телекомуникации".

Успешно бе разработена и защитена документация за проект за краткосрочно институционално партньорство BG2005/IB/TE/01/UE/TL "Съдействие при прехода от аналогова към цифрова наземна телевизия". Селектиран бе институционален партньор - Държавният секретариат по телекомуникации и информационно общество към Министерство на индустрията, туризма и търговията на Испания, при ефективен старт на контракта 30 ноември 2007 г.

Амбициозната цел, заложена в проекта, беше развитието на ефективни регулаторни механизми, свързани с прехода от аналогово към цифрово радиоразпръскване в съответствие с европейското общностно право, което на свой ред стимулира разгръщането на конкурентна пазарна среда в областта на цифровите наземни телевизионни мрежи и услуги.

Засягайки ключови регулаторни предизвикателства, контрактът предвижда максимален принос при обмена на най-добрите практики по прехода от аналогово към цифрово наземно радиоразпръскване.

Бяха разработени и други заявки/документации, за да се използват всички възможни механизми (вкл. по линия на TAIEХ) за нови проекти, чието изпълнение се очаква на по-късен етап.